

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ט"ז שבט תשפ"ב | דף היומי בבלי: מועד קטן ו' | דף הכולל: חגיגה ט.
דף היומי בהלכה: מסעיף ה' עד סעיף ז'.
מוסר: דבר בעיתו - פרק י"ב מ"נחזור לעניננו" עד שער האחוה תחילת פרק א'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער עבודת האלוקים פרק ג' עד 'והשני כי הארת השכל'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מדהים: מי דאג להוצאות נישואי בתו של החסיד משכונת 'שערי חסד'? | 'המתנה המפתיעה שקיבלנו מהמפקד הנאצי לכבוד יום הכיפורים' | מדוע לא היתה בישיבת טשעבין 'חבורה' מיוחדת לבחורים מאירופה? | 2318

יהלומים מגדולי ישראל

"לפתע אנו שומעים צעדים מתקרבים... תוך כמה שניות הגיע המפקד הגרמני ימ"ש וצרח לעברנו: מה אתם עושים כאן?! דממת מוות השתררה..."

מעשה שסיפר הגה"צ רבי יהוסף חיים שיינפלד זצ"ל, רבה של שכונת פרדס כץ בבני ברק

מוותרים על תפילת 'כל נדרי', הסיכון היה גדול. אם ניתפס חלילה, הרי זה גזר דין מוות לכולנו. בליל יום הכיפורים התקבצנו כולם, קבוצת אנשים מיוסרים אך בעלי אמונה יוקדת, לא היו בידינו 'מחזורים', וכך מתוך הזיכרון לחשנו יחד את תפילת 'כל נדרי'.
"והנה לפתע אנו שומעים צעדים מתקרבים... תוך כמה שניות הגיע המפקד הגרמני ימ"ש וצרח לעברנו: מה אתם עושים כאן?! דממת מוות השתררה, פחדנו להשיב, עד שאזרתי אומץ וענית: 'היום זה יום קדוש בשבילנו, ואנחנו מתפללים!' לשמע תשובתי הנהן הנאצי בראשו ואמר: מחר תענשו בכל חומרת הדין.
"למחרת בבוקרו של יום הכיפורים, בעת מסדר הבוקר עמדנו כולנו במתח, ואז החל הנאצי להרעים בקולו: העונש שלכם הוא, שתצאו כולם לעבוד עכשיו ולא תקבלו היום שום אוכל!...
"מבחינתנו לא יכול היה להיות עונש טוב יותר מזה... סיים הרב שיינפלד זצ"ל. משמים עזרו לנו לצום ביום הכיפורים. חשנו כי גם בתוך התופת הקב"ה מיטיב עמנו ושולח לנו נקודות אור".

לפני מעט למעלה משבוע נסתלק לבית עולמו הגאון הישיש רבי יהוסף חיים שיינפלד זצ"ל, רבה של שכונת פרדס כץ בבני ברק. לפני מספר שנים, בשיחה שקיים במעונו הרב טוביה פריינד שליט"א (המודיע, תשע"ח), סיפר לו הרב זצ"ל מעשה שאירע עמו בשנות השואה.
"כשכבשו הגרמנים את הונגריה באדר שנת תש"ד, הייתי נער כבן שש עשרה. יחד עם שבעה עשר אלף מיהודי העיר והסביבה גורשנו למחנה אושוויץ הידוע לשמצה. באושוויץ עבדתי יחד עם קבוצת יהודים במכרות הפחם מבוקר עד ערב, חפרנו תעלות כשאנחנו עומדים בתוך המים עד לברכיים, הקור היה חזק 15 מעלות מחת לאפס! שמרו עלינו אנשי אס.אס ימ"ש עם כלבי שמירה. במחנה היינו אדישים ולא היה איכפת לנו מכלום, אבל מצד שני נאחזנו בתפילות ובמצוות המעטות שיכולנו לקיים.
"והנה מגיע יום הכיפורים, אני וחברי החלטנו שאנו לא

באמצע ישיבתן בחדר האוכל, נשמע לפתע קול יריה. הקליע נכנס דרך החלון, וחדר הישר לתוך הכסא של האב בראש השולחן...

אב"ד סאנטוב שליט"א בשני סיפורים נפלאים על מצוות כיבוד אב

לאביו. האב התרגש עד מאוד מזה, והודה לבנו מעומק הלב על המתנה היפה שנתן לו, ונתן שבח והודאה להקב"ה שהוא זוכה ללבוש טלית קטן חדש לכבוד שבת קודש.

כשיצא הבן והלך למקוה, חשב לעצמו מה רב חלקו אשר זיכהו השי"ת ליהנות את אביו באופן נפלא עם דבר כ"כ קטן, ואשר חננו דעה בינה והשכל לעשות כבקשת זוגתו לקנות טלית קטן חדש.

במוצש"ק, נפטר אביו ל"ע בפתע פתאום - כשהוא מלובש עם הטלית קטן החדש...

דיד נפשי הרה"ג ר' כלב רפאל געשטעטנער שליט"א בעמח"ס "ומפז רב" ו"דברי ברכה", סיפר לי סיפור נפלא שאירע לפני שנים רבות בויליאמסבורג:

קבוצה של נערות הגיעו פעם לבית חברתן, וכשהתיישבו כולן בחדר האוכל, אמרו לחברתן המארחת שהיא תתיישב בראש השולחן. מיד כששמעה את דבריהן אמרה להן: "לא, אינני יכולה להתיישב שם כי זהו מקומו של אביו". אמרו לה חברותיה: "והלא אביך אינו נמצא כאן כעת", אמרה להן: "עם כל זאת, על מקומו של אבי אינני חפצה להתיישב", ולמעשה אף אחת לא התיישבה שם.

באמצע ישיבתן בחדר האוכל, נשמעה לפתע קול יריה (שיסעריי), והקליע (קויל) נכנס דרך החלון, והגיע ישיר על הכסא של האב בראש השולחן, ומזה נעשה חור בכסא. כמובן שכל הבנות שהיו שם נבהלו עד למאוד, אכן לאחר ששבה רוחן, השתוממו לראות את גודל הנס וההשגחה הפרטית, שבזכות מצוות כיבוד אב שלא רצתה חברתן המארחת לשבת על מקומו של אביה, התקיים בה על אתר "כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימך" - חייה ניתנו לה לשלל והיא ניצלה ממות בטוח...

(נעם שיח)

כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימך

בשב"ק פרשת וארא העעל"ט (תשפ"ב) בצפרא דשבתא לאחר הקידושא רבא, ניגש אלי אחד מחשובי מתפללי בית מדרשינו הרה"ח ר' ברוך מאיר רוזנבוים שליט"א, וסיפר לי סיפור נפלא שאירע לאחרונה, וכך סיפר:

יהודי אחד מתושבי ירושלים עיה"ק, שאביו היה חולה ל"ע ואושפז בבית החולים באמערקא, נסע לאמערקא לקיים מצות "ביקור חולים" ולבקר את אביו. בטרם צאתו מארץ הקודש, אמרה לו זוגתו: "כשתהיה באמערקא קנה לעצמך טלית קטן חדש". ולשאלתו לשם מה הוא צריך לקנות טלית קטן חדש, אמרה לו שנראה לה מתאים מאד, שכאשר הוא יהיה באמערקא שיקנה טלית קטן חדש. ואכן, מיד בבואו לאמערקא עשה ככל אשר נצטווה, והלך לקנות לעצמו טלית קטן חדש.

בערב שבת הכין את עצמו ללכת לטבול לכבוד שבת קודש, הוא לקח עמו את השקית עם בגדי השבת, ובתוך השקית הכניס גם את הטלית קטן החדש, והלך תחילה לבקר את אביו ולדרוש בשלומו. כעבור זמן מה, הצטדק בפני אביו ואמר לו שהוא יוצא לזמן קצר כדי ללכת למקוה ולהחליף את בגדיו לבגדי שבת ואח"כ יחזור אליו.

כששמע אביו את דבריו, אמר לו: "האם אתה יודע כמה צריכים לשבח ולהודות להקב"ה על גודל חסדיו שאתה יכול ללכת למקוה לטבול לכבוד שבת קודש, ולהחליף מבגדי חול לבגדי שבת? - וממשיך האב ואומר - "אני שוכב כאן לדאבוני הרב עם בגדי בית החולים, והנני לבוש עמהם הן בחול והן בשבת".

כששמע הבן את דברי אביו, נפלה הברקה במוחו, ומיד אמר לאביו בהתרגשות: "אבא, יש באמתחתי טלית קטן חדש שקנית כשהגעת לאמערקא, ומעולם עדיין לא לבשתי את זה, והנה אני רוצה ליתן לך את זה שיהיה לך טלית קטן חדש לכבוד שבת", ומיד הוציא הבן את הטלית קטן החדש משקית המקוה והלבישו

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מוסיפים מוקדי מבחן, פותחים שיעורים חדשים - היערכות שיא ב'דרשו' לקראת תחילת המחזור השלישי ב'דף היומי בהלכה'

הרב נתן וינגרטן מנהל מערך השיעורים: "כל מי שפותח שיעור ב'דף היומי בהלכה' יקבל מענק פתיחה מיוחד וערכת תוכן ייעודית למגיד שיעור המתחיל". הרב שמעון דייטש מנהל מערך המבחנים: "נערכים לשבירת שיא של כל הזמנים בכמות הנבחנים בדרשו". כל הפרטים מאחורי הקלעים של פתיחת המחזור השלישי בדף היומי בהלכה

ארגז כלים מיוחד שיאפשר לכל אחד להצליח כמגיד שיעור ולזכות להורות הלכה לרבים."

"נערכים לגל הרשמה אדיר"

בימים אלו קשה מאוד לתפוס את ר' שמעון דייטש, מנהל מערך המבחנים של דרשו. ההכנות לקראת הסיום של הדף היומי בהלכה והצטרפות של רבבות עמך בית ישראל מהעולם היהודי כולו למסלול הלימוד היומי, שואבים ממנו מאמץ עילאי.

"תחילת המחזור השלישי בדף היומי בהלכה עומד להיזכר בדברי ההיסטוריה של עולם התורה, כרגע המפנה הדרמטי שבו נשבר שיא היסטורי בכמות המצטרפים למערך הנבחנים במסלול הדף היומי בהלכה" הוא אומר בביטחון. "כל הסימנים שעולים מהשטח מחדדים את ההבנה שאנחנו ערב פריצתה מהפכה היסטורית, כאשר הייחודיות של הדף היומי בהלכה זה שהוא מאפשר לכל יהודי להתחבר אליו: החל מילד בן 10, אברך כולל, אדם עובד, וכלה ביהודים מבוגרים."

"ברמת ההערכות ביקשנו מהציבור להירשם כדי שנוכל לקיים את המבחנים באופן מסודר, ולהימנע ממצב שבו הציבור נאלץ לעמוד במבואות. המטרה שלנו היא לפצל ככל הניתן את מקומות הבחינה, ולהקים עוד ועוד נקודות ברחבי הארץ. במידה וזה לא יתאפשר נשכור אולמות ענק עם אלפי מקומות לציבור הנבחנים."

"נפתח עוד מאות נקודות מבחן בכללים ובישיבות - נגיע לכל

מקום בארץ"

תכנית 'דרשו בכלל' הפכה זה מכבר לאחת התכניות המהפכניות ביותר בעולם התורה. מאות כוללים בעולם היהודי הצטרפו בשנים האחרונות לתכנית המיוחדת שמחברת את העילית של עולם התורה, האברכים השוקדים על לימודם, ללימוד קבוע כסדר ב'דף היומי בהלכה' ואף נבחנים על החומר הנלמד. במסגרת התכנית נכללים גם ישיבות גדולות וקטנות ברחבי העולם היהודי שמשלבים לימוד יומי בהלכה.

את המערך האדיר מנהלים הרב יהודה זונדל ולס והרב יעקב סירוטה, שבימים אלו נערכים להרחבה משמעותית של הפרויקט. "כעת לראשונה לרגל המחזור השלישי בכוונתנו לפתוח עוד

היערכות חסרת תקדים בכל סניפי דרשו ברחבי תבל לקראת תחילת המחזור השלישי בדף היומי בהלכה שיחול בע"ה בי"ט באדר א'. ההערכות כוללת מערך לוגיסטי עצום שיאפשר לרבבות עמך בית ישראל, בני ישיבות, אברכי כוללים, להצטרף ללומדים מידי יום כסדר ב'דף היומי בהלכה' ולהיבחן עליו במבחנים החודשיים.

ראשי המחלקות הרלוונטיות בארגון דרשו כבר נערכים לפרויקט הגדול שיוצא לדרך פעם בשבע שנים. כינסנו לשיחה מיוחדת את הרב נתן וינגרטן מנהל מערך השיעורים בדרשו, את הרב יהודה זונדל ולס, הרב יעקב סירוטה - ראשי חבורות דרשו בכולל בא"י, ואת הרב שמעון דייטש, מנהל מערך המבחנים של דרשו.

"מענק פתיחה מיוחד וערכת תוכן ייעודית למגיד שיעור

המתחיל"

לקראת תחילת המחזור השלישי בדף היומי בהלכה, במשרדי דרשו במדינות העולם נקלטים מידי יום עשרות פניות של יהודים המבקשים לפתוח שיעורים קבועים בלימוד הלכה באזור מגוריהם. מה שמלמד על כך שמדובר בתופעה יהודית כלל-עולמית היא העובדה שהפניות מגיעות הן מהריכוזים היהודיים הגדולים ברחבי העולם, והם ממקומות שבהם יש כמה עשרות יהודים בלבד.

בעקבות גל הביקושים האדיר לפתיחת שיעורים, ר' נתן וינגרטן, מנהל מערך השיעורים הביא בשורה מיוחדת וחסרת תקדים. "כל פותח שיעור שפונה אלינו יקבל מענק פתיחה מיוחד, שיאפשר לו את ההתארגנות הבסיסית לפתיחת השיעור" אומר ר' נתן. "מודעות מיוחדת שמבשרות על פתיחת השיעור, סט משנ"ב עם מוספים וביאורים שישמש אותו במסירות השיעור, ודיסק-און-קי מיוחד עם שיעורים בכל ששת סדרי המשנה ברורה שיאפשרו לו להתכונן כיאות לשיעורים."

לדבריו מדובר בערכת תוכן ייעודית ומשוקעת שתאפשר גם למי שחסר ניסיון למסור שיעורים בדף היומי בהלכה. "למסור שיעורים זאת אמנות מיוחדת. למרות זאת, אנחנו מאמינים כי מי שמאוד רוצה והדבר בוער בו, יכול להצליח בכך. לשם כך גיבשנו

שתרחיב באופן משמעותי את האפשרות להיבחן ותאפשר לעוד ועוד יהודים להיבחן על הדף היומי בהלכה ולחזק את בקיאותם". "השאיפה היא שכל יהודי ידע הלכה" הם אומרים לסיכום. "הלכה זה לא איזה תוספת, זה העיקר. כדי לחיות כמו יהודים צריך לדעת הלכה. בשביל שהמטרה הזו תוגשם בס"ד אנחנו מספקים לכל יהודי אפשרות נגישה ללמוד ולבוא להיבחן כדי להיות יהודי שהולך בדרך התורה".

עשרות נקודות מבחן, כאשר הוקצה לשם כך תגמול מיוחד עבור מנהלי נקודות המבחן. יש כאן הזדמנות של פעם בשבע שנים, כאשר בעקבות תחילת המחזור השלישי יש רוח מיוחדת של התחדשות והתרוממות, ואת ההזדמנות הזו אנו שואפים לנצל". "כלל הכוללים, האברכים ובני הישיבות שלוקחים חלק בפרויקט, מציינים כי הוא שינה את חייהם" הם אומרים בראיון משותף. "זה נעשה כעת לראשונה, ומדובר במהפכה אדירה

על דא ועל הא

היהודי נפעם מגדלותו של ראש הישיבה ולא יכול היה להסתיר את פליאתו. אך רה"י הפטיר לעברו: "אני סיימתי כעת את עבודת השלום בית שלי, כעת צריך להתחיל לעבוד על השלום בית שלך"...

סיפור מפעים שנחשף לאחרונה המגלה טפח מגדלותו של זקן ראשי הישיבות בארה"ב מרן הגאון רבי שמואל קמינצקי שליט"א

הבעל שמח עד מאוד כי כך בדרכם הם יוכלו להמשיך ולשוחח על הנושא החשוב. לאחר שעה של נסיעה הגיעו לבית החולים, ראש הישיבה ביקש ממנו להמתין מספר רגעים ואז להחזירו למעונו. לאחר שעה של המתנה יצא ראש הישיבה מבית החולים וביקש את סליחת הנהג באומרו: "חשבתי שזה יקח קצת זמן, אבל פשוט הייתי צריך להיפרד מרעייתי הרבנית. אני מבקש את סליחתך". הבעל נפעם מגדלותו של ראש הישיבה שרגע לפני פטירת רעייתו יש לו זמן לשוחח עמו על שלום בית, ולא יכול היה להסתיר את פליאתו. אך ראש הישיבה הפטיר לעברו: "אני סיימתי כעת את עבודת השלום בית שלי, כעת צריך להתחיל לעבוד על השלום בית שלך". הסיפור שכאמור נחשף בקרב תלמידי הפך לשיחת היום בתוככי ישיבת פילדלפיה. כזכור, רעייתו הרבנית של ראש הישיבה הסתלקה השבוע לבית עולמה לאחר שנות יסורים קשים.

סיפור מפעים נחשף לאחרונה, שמגלה טפח מהנהגותיו של זקן ראשי הישיבות בארצות הברית מרן הגאון רבי שמואל קמינצקי שליט"א, שרעייתו הרבנית ע"ה הסתלקה השבוע לבית עולמה. הסיפור שהובא לראשונה ב-JDN גורר הדים נרחבים בקרב המוני תלמידיו של ראש הישיבה. היה זה אחד מרבני הקהילות בארצות הברית שהתעסק בנושא שלום בית של אחד הזוגות בקרב קהילתו. אותו רב אמר לזוג כי טוב יעשו אם הם ייפגשו עם ראש ישיבת פילדלפיה הגאון רבי שמואל קמינצקי כדי להיוועץ עמו בסוגיה. וכך, הם קבעו פגישה ליום ראשון האחרון במעונו של ראש הישיבה בפילדלפיה בשעה 17:00 אחר הצהריים. בשעה היעודה הופיעו הזוג במעונו של ראש הישיבה ולאחר שעה של שיחה הוא ביקש מהבעל אם הוא יכול לקחת אותו ברכבו לבית החולים המקומי כי הוא זקוק "לפגוש מישהו".

הסיפור היומי

לאחר שסיים לברך את פלוני ואת פלוני וכו', ביקש העשיר מהגבאי שיעשה 'מי שבירך' מיוחד עבור 'כל חסידי קאלאשיין'. כאשר שמע הרבי את ה'מי שבירך' הזה יוצא מפי הגבאי, חרה לו מאוד והוא דפק ברגלו דפיקה חזקה על רצפת הבימה...

מדוע לא היתה בישיבת טשעבין בירושלים 'חבורה' מיוחדת של חסידי פשעווארסק?

בהדרכת כ"ק אדמו"ר רבי יענקעלע מפשעווארסק זצ"ל. בימי בין הזמנים בהיותו בביתו, נכנס אל הקודש פנימה, והציע לאדמו"ר זצ"ל את מחשבתו, ורצה לקבל ברכת קדשו לזה. אך הרבי זצ"ל לא ענהו מאומה, לא הן ולא לאו, אלא סיפר לו

בחור אחד שהגיע מאנטוורפן ללמוד בישיבת טשעבין בירושלים, נדבר עם קבוצה מחבריו, בחורים שהגיעו מאנטוורפן ולונדון, כי טוב להם להתחבר יחדיו לעניני תורה וחסידות, בתור 'חבורת בחורי אירופה' בישיבה, שתיקרא "חבורת פשעווארסק",

באותה פרשה בהמשך נאמר הפסוק "ובחוקותיהם לא תלכו". אחר גמר קריאת העליה הזאת, רמז הרב מקאלאשיץ לאותו גביר שיעלה אליו אל הבימה, הראה לו באצבע בס"ת, ואמר לו: 'אתה רואה לאו זה ובחוקותיהם לא תלכו? ה'מי שבירך' שלך עבור 'כל חסידי קאלאשיץ' נכלל בלאו זה. כי הגויים עושים כתות (פארטייען), וכל כתה יש לה דעה אחרת, אבל בין יהודים אסור לעשות כן. האם חסידי קאלאשיץ יותר חשובים בעיניך משאר כל היהודים החרדים לדבר ה', מדוע ברכת אותם יותר משאר כל ישראל?!

הבחור השואל הבין כוונת הרבי זצ"ל, ואכן בישיבת טשעבין - בה התקיימו הרבה חבורות חסידיות - לא היתה חבורה של חסידי פשעווארסק. [המעשה סופר מפי אותו בחור עצמו].

(גיליון 'דברים של טעם')

עובדא דהוה ברבו הקדוש אדמו"ר זצ"ל מקאלאשיץ, ובה רימו לו את דעתו לגבי ענין כזה. וכה סיפר לו:

"פעם אחת בשב"ק פרשת אחרי, הסתופף בצל קדשו של מורי רבי מקאלאשיץ עשיר אחד מחסידיו. בעלותו לתורה בירך בברכת 'מי שבירך' כמובן לאדמו"ר זצ"ל מקאלאשיץ, וכן את כל חבריו וקרוביו שנמצאו בבית המדרש באותה שעה, והבטיח סכומי כסף גדולים כמנהג הגבירים.

אחר כלותו לברך את פלוני ואת פלוני, ביקש העשיר דנן את הגבאי, שיברך 'מי שבירך' מיוחד עבור 'כל חסידי קאלאשיץ בכל מקום שהם'. הגבאי עשה כבקשתו. הרב מקאלאשיץ עמד שם על הבימה (כיון שהוא קרא בתורה תמיד), וכשמעו 'מי שבירך' זה חרה לו מאד. הוא לא אמר דבר, אך דפק ברגלו דפיקה חזקה על הבימה, והמשיך לקרות לעולה הבא אחר העשיר.

סגולות וישועות

באותו בוקר שמו לב חדי עין לשינוי מפתיע במסלולו היומי הקבוע של ר' יהושע העשיל. ביוצאו מביתו, פנה אל הכיוון ההפוך, לעבר רחוב הר"ן בשכונה. אילו היו עוקבים אחריו, היו נחשפים להמשך המדהים של הסיפור...

וזכה לשדכה עם בחור ירא שמים כליל המעלות, לא נותרה בידו פרוטה לפרטה מכל חסכונוותיו בכל השנים. ההוצאות הגדולות שהיו כרוכות בטיפולים הרפואיים רוששו אותו לגמרי עד כי לא יכול היה לחשוב על ההכנות לחתונת בתו המתקרבת והולכת. חלפו כך שבועות, והצטברו לחודשים, ועדיין אין הישועה נראית כלל באופק. ר' יהושע העשיל אינו מוצא עצה בעצמו ומתהלך בדאגה יתירה. לילה אחד, בשוכבו על משכבו, אירע לפתע הסיפור המפתיע. בחלומו, והנה רואה הוא כעין ווילון נפתח מולו. מבעד לפתח שנוצר בוויילון נראה רבינו חיים בן עטר - בעל האור החיים הקדוש שאת מימיו היה שותה בצמא בקביעות מדי שבת בשבתו - ופניו הקדושות מאירות ומסבירות פנים---

האור החיים הקדוש פונה אליו בחלום ואומר לו: 'הושע העשיל! מה לך להיות מודאג? אמנם הנך עומד לפני חתונת בתך ועליך להשיג סכומים גדולים מאוד לקראת השמחה השרויה במעונך, אך אין לך כלל סיבה לדאגה. הכסף המיועד לחתונה מוכן ומזומן בבית פלוני אלמוני. עליך רק לגשת אל ביתו ולקחת את שלך. כי הרי שלך לפניך---

וייקץ והנה חלום. בטוח היה ר' העשיל כי אין זה אלא חלום ורוד מהרהורי ליבו שחשב ביום. בתחילה סבר שלא לספר דבר לאיש בעולם. אך בקומו בבוקר נפלט הסיפור מפיו לאוזני זוגתו שהיתה צדקת גדושה תמימות ויראת שמים, ענוות צדק ויעלת חן. נו, מה אתה חושב לעשות בנידון? - שאלה הרעייה המסורה. כלום! - כחכח ר' העשיל בגרונו. וכי מה עליי לעשות? - הרי אם

הגה"ח רבי יהושע העשיל פרנקיל תאומים ז"ל, היה מאנשי היישוב הישן בירושלים של מעלה. יהודי חסידי, מחסידי ברסלב, עם טעם של פעם וחן נסוך על פניו האומרות עדן ואצילות דקדושה. מתגורר היה בשכונת שערי חסד, שכונה מלאה חכמים וסופרים, ומכהן במשרת מנהל רוחני בישיבת פרשבורג המעטירה. דרי הרחוב מכירים היו בעל פה את מסלולו היומי מדי בוקר בבוקרו. יוצא היה מביתו ופונה לעבר שוק מחנה יהודה, שם היה עולה על אוטובוס קו 11 בדרכו לישיבת פרשבורג. אולם באותו בוקר בו מתרחש סיפורנו, שמו לב חדי עין לשינוי המפתיע במסלולו היומי. ביוצאו מביתו, פנה ר' יהושע העשיל אל הכיוון ההפוך לגמרי ואין איש יודע אתו עד מה.

נכדיו שליט"א, הצועדים בעקבותיו בדרך התורה והחסידות, סיפרו למערכת 'ובחרת בחיים' את פשרו של דבר.

הכל מתחיל עם סדר לימוד באור החיים הקדוש בכל ליל שבת, אותו קיבל על עצמו רבי יהושע העשיל ועמד על כך בהקפדה יתירה. הלימוד היה מתקיים בהשתתפות קהל חסידים ואנשי מעשה, דמויות הוד מכל הסביבה. אנו זוכרים למשל את ר' ישעיהו פרידמן מחשובי חסידי בעלזא שהיה משתתף בשיעור ועוד כמה וכמה יהודים בעלי שיעור קומה.

לא היו לו לר' יהושע העשיל חיים קלים כלל. למרבה הצער נולדו לו כשלושה ילדים עם בעיות רפואיות קשות. עם צרה זו התמודד זמן רב עד שבעוונותינו המרובים כלתה הרעה ונפטרו מהעולם טרם עת. כך יצא, כי בהגיעו לפרק האיש מקדש את בתו

עוקבים אחריו, היו נחשפים להמשך סיפור הפלא שאירע באותו יום. בהגיעו סמוך לבית אותו יהודי, שם לב ר' יהושע העשיל שהלה עומד בפתח הבית כשגבו מופנה אל הרחוב והוא מתעסק בדבר מה ליד הפתח. בתחושת אי נעימות הוא המשיך בדרכו ולא אזר אומץ לגשת אליו, אלא שלאחר רגע הוא שומע לפתע את קולו של היהודי הקורא לו: 'ר' העשיל! ר' העשיל! בוא בבקשה, אני מחפש בדיוק אותך'.

הוא שב על עקבותיו וניגש אליו. 'יש לי בשבילך סכום כסף עבור החתונה של בתך' - כך היהודי כבדרך אגב, כמו לא הנחית עליו כרגע רעם של הפתעה. אך האמת, ר' העשיל לא כל כך הופתע. ה'אור החיים' הקדוש גילה לו כבר את הסוד אמש בחלום הלילה, ויהי לנס.

והיה הסבא מפטיר תמיד - אומרים הנכדים - כי היה לו בשפע לכל הוצאות החתונה. כולל מתנות לחתן...

(גיליון ובחרת בחיים)

אספר את דבר החלום לאותו יהודי, הוא יצחק ממני מלוא פיו ויאמר לי בדחילו ורחימו: 'חלמא טבא חזיתא!' שלוש פעמים ותו לא! בכל זאת, אמרה זוגתו הצדקנית, עליך לעשות השתדלות מה בענין. אם נגלה אליך הצדיק בעל ה'אור החיים הקדוש' שאתה מקפיד ללמוד תורתו בכל ליל שבת, אין זה דבר של מה בכך. בוודאי יש דברים בגו. היא לא הרפתה, וביקשה שבלכתו היום למשמרתו בפרשבורג, שבבקשה ישנה כיוונו ויקיף את מסלול הליכתו לעבר רחוב הר"ן בשכונה שם התגורר אותו יהודי המחזיק בכספי החתונה לפי דברי החלום...

קשה היה לר' יהושע העשיל לסרב לדבריה שיצאו מלב טהור ומאמין בכל עוז בכח הצדיקים. הוא החליט אפוא לעשות השתדלות כדבריה ולסור לכיוון ביתו של הלה. שם יראה כבר מה לעשות והאם יש טעם להתדפק בביתו ולהרצות לו דברי חלומות שלא מעלים ולא מורידים.

כאמור, חדי העין שמו לב לשינוי מסלולו באותו בוקר. אילו היו

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

יצא היהודי מראדין לכיוון וילנא כדי להלשין על חברו, וכששמע זאת ה'חפץ חיים' רדף אחריו כמה קילומטרים עד שהשיגו בתחנת הרכבת

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

מהפכה עצומה בנושא שמירת הלשון. בביאורים ומוספים של 'דרשו' מספקים לנו בעניין זה מעט פרטים נוספים 'מאחורי הקלעים'... מרן הגרא"ל שטיינמן סיפר בשם תלמיד ראדין הגרא"ט שפירא, שהיה יהודי בראדין שרצה להלשין על חברו שהוא מתחמק מהצבא. אותו יהודי יצא מראדין לכיוון וילנא כדי להלשין, וכששמע זאת ה'חפץ חיים' רדף אחריו כמה קילומטרים עד שהשיגו בתחנת הרכבת, והתחנן בפניו ודיבר על לבו שיחזור בו. אולם האיש סירב בתוקף, וכשראה ה'חפץ חיים' שלא יוכל לשכנעו עזבו לנפשו [לבסוף נרגע היהודי, ודברי הח"ח נכנסו ללבו ולא נסע להלשין]. והוסיף, שמעשה זה המחיש ל'חפץ חיים' עד כמה אנשים כלל אינם יודעים את חומר העוון, וזה היה אחד הדברים שזרזוהו לחבר את ספרו.

עוד מובא שם מה שסיפר הגר"ז איידלמן, כי שמע מה'חפץ חיים' מתי עלה בדעתו לחבר ספר על שמירת הלשון, שפעם שמע בני אדם מדברים לשון הרע, וברח ונמלט מהמקום עד שנפל מרוב עייפות, ואז, כשהוא שוכב באפיסת כוחות עלתה במחשבתו לכתוב ספר זה. גם בנו של ה'חפץ חיים' כותב, שאמנם לא שמע מאביו את הסיבה, אבל בהכירו את רוחו הגדולה והטהורה יודע הוא כי דברים אשר קרו בארץ, ולפעמים אף מקרים פרטיים ומקומיים ומעשים אשר לא ייעשו בין אדם לחבירו - הם שעוררוהו לכך.

בהמשך ההקדמה לספרו כותב ה'חפץ חיים', כי כאשר התחקה אחר הסיבות שאיסור לשון הרע כל-כך נפרץ ונעשה הפקר, מצא כי הכל נובע מחוסר הידיעה בגדרי האיסור ופרטי הלכותיו. ההמון כלל אינם יודעים שאיסור לשון הרע הוא גם על סיפור אמת, ואילו את בעלי תורה היצר מטעה בכל מיני אופנים אחרים: או שמורה להם שדיבור זה אינו בגדר לשון הרע, או שמורה להם שעל איש כזה מותר לדבר משום שהוא חונף ובעל מחלוקת וכדו'.

ואם גם בזה אין היצר מצליח, הוא מרמה אותם להיפך - שהכל אסור משום לשון הרע, ואי אפשר להינצל מהאיסור אם לא שיפרשו לגמרי מענייני העולם. מלבד זאת, כותב ה'חפץ חיים', אין אנשים יודעים על איסור קבלת לשון הרע, שאסור אפילו להאמין בלב בלבד ורק לחוש צריך. כתוצאה ממצב זה, ממשיך ה'חפץ חיים' להסביר, ממילא כבר התמוטט העניין בכל מכל, כי התרגלו לדבר ללא כל חשבון, ומרוב הרגל אין זה נחשב לעוון - עד כדי שכך, שמי שמעיר לחברו על דיבור אסור, חושב עליו חברו שהוא בא לעשותו צדיק וחסיד, ולא יקבל תוכחתו.

ומהי הסיבה העיקרית לחוסר הידיעה? - משום שלא קובצו במקום אחד כל דיני לשון הרע ורכילות, כמו הלכות בנושאים אחרים שקובצו בטור ושולחן ערוך ופורשו באר היטב. זהו אפוא מה שהביא את ה'חפץ חיים' לחבר את ספרו, שאכן חולל כידוע

תכין עצמך לכבוד שבת

קבל את 'גיליון 'לקראת שבת' שכבש את העולם היהודי
אצלך בתיבת המייל לפני כולם כל יום חמישי

סיפורים ופנינים מרתקים מחייהם של רבותינו הקדושים

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

מהי הנושא היחיד שלגביו כותב המשנה ברורה: "אני מבקש מהקורא שלא יסמוך עליי"?

המשנה ברורה, לאחר שסיכם בשפה ברורה את השיטה העיקרית להלכה, מסיים באופן חריג, בפעם האחת והיחידה בכל חלקי המשנה ברורה: "למעשה אני מבקש מהקורא שלא יסמוך עלי לענין ברכה". להלן, נביא תמצית שבתמצית מדברי המשנה ברורה והחזון איש בענין זה.

[שו"ע תרפח, ה, משנ"ב יב, וביה"ל ד"ה בן עיר]

כפי שלמדנו, בעיר שהיתה מוקפת חומה בימי יהושע בן נון, מקיימים את מצוות הפורים בט"ו באדר, ובשאר המקומות - הן מקומות ישוב, והן מקומות שאינם מיושבים, כגון מדבר או ים - ב"ד באדר. עיר 'מוקפת', מכונה בפי חכמינו ז"ל 'כרך', ושאר המקומות מכונים - 'עיר'.

בנוגע לדינו של בן עיר שהלך לכרך לפני פורים, או ששהה בו בפורים, וכן להיפך, ישנם חילוקים רבים, ודעות שונות; ואף

יסודות ההלכה בנוגע לבן כרך ובן עיר ששינו את מקומם בימי הפורים

הכרך היה בדעתו להישאר בעיר עד לאחר תחילת יום י"ד, וכך עשה - דינו כבן עיר.

אולם, לדעת החזון איש, אין הדבר תלוי במה שהיה בדעתו בשעת יציאתו, אלא במה שהיה בדעתו של בן הכרך בתחילת ליל י"ד, בהיותו בעיר, ובמה שהיה בדעתו של בן העיר בתחילת ליל ט"ו, בהיותו בכרך.

[שו"ע תרפח, ה, ומשנ"ב יב; ביאורים ומוספים דרשו, 21 ו-24]

בן עיר שהלך לכרך לפני י"ד באדר, אם בעת יציאתו מן העיר היה בדעתו שבתחילת יום ט"ו לא יהיה בכרך - אף אם לבסוף שהה ביום ט"ו בכרך, דינו כבן עיר. ואם בעת יציאתו מן העיר היה בדעתו להישאר בכרך עד לאחר תחילת יום ט"ו - דינו כבן כרך.

וכן בן כרך שהלך לעיר לפני י"ד באדר, אם בעת יציאתו מן הכרך היה בדעתו שלפני תחילת יום י"ד ישוב לכרך - אף אם לבסוף שהה ביום י"ד בעיר, דינו כבן כרך. ואם בעת יציאתו מן

באיזה יום של 'פורים המשולש' שולחים משלוח מנות?

פרשת 'ויבוא עמלק' הנקראת תמיד בפורים, ואומרים 'על הניסים' בתפילה ובברכת המזון. וביום ראשון - סעודת הפורים, ומשלוח מנות.

ויש אומרים שצריך לשלוח משלוח מנות גם בשבת; וכמו כן, נוהגים להוסיף בסעודת השבת דברי מאכל לכבוד פורים. ויש אומרים, שזמן משלוח מנות הוא ביום שישי.

[שו"ע תרפח, ו, משנ"ב יד, טז, יז, יח, ושעה"צ ל; ביאורים ומוספים דרשו, 33 ו-35]

התאריך י"ד באדר, לעולם אינו חל בשבת, אולם, ט"ו באדר חל בחלק מהשנים בשבת, והוא מכונה 'פורים המשולש', משום שבערים ה'מוקפות', מתפרסות מצוות הפורים בשנים אלו על פני שלושה ימים: שישי, שבת וראשון.

ביום שישי - קריאת המגילה ומתנות לאביונים. בשבת - דורשים בעניני דיומא, במקום קריאת המגילה, שחכמינו ז"ל תיקנו שלא לקוראה בשבת; וכן קוראים בתורה, ל'מפטיר', את

* בערים שהיו מוקפות חומה בימי יהושע בן נון, וכן בעיר שושן הבירה, מקיימים את מצוות הפורים - קריאת המגילה, משלוח מנות, מתנות לאביונים וסעודה - בט"ו באדר, ויום זה נקרא 'פורים דמוקפין'. וישוב שהמרחק בינו לבין עיר שהיתה מוקפת חומה מימות יהושע בן נון, אינו עולה על מיל - דינו כ'מוקף', ומקיימים בו את מצוות הפורים בט"ו באדר.
* על פי הנהוג כיום בארץ ישראל - העיר ירושלים העתיקה, היא העיר היחידה שנחשבת בוודאות כמקום שהיה מוקף חומה בימי יהושע בן נון.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

'חזזית' שנוצרה באתרוג בעודו מחובר לעץ והתפשטה על פני כולו - האם היא פוסלת אותו?

וסיבת הפסול היא, משום שאתרוג כזה, החזזיות ניכרות בו, או שנראה כ'מנומר' מחמת ריבוי החזזיות, ומראהו אינו 'קדר'. ויש אומרים, שהפסול הוא משום שמקום החזזית נדון כאילו נחסר מהאתרוג. והחזזית פוסלת את האתרוג בין כשנוצרה באתרוג בעודו מחובר לעץ, ובין כשנוצרה בו לאחר שנקטף.

[ש"ע תרמת, ט, משנ"ב לה-לח, וביה"ל ד"ה בשנים;
ביאורים ומוספים דרשו, 70; וראה שפ"א סוכה לה, ב]

אתרוג שנוצרה בו 'חזזית', דהיינו כעין שלפוחית הבולטת על פני האתרוג - אם החזזית נוצרה ב'חוטם' האתרוג, או שהתפשטה על פני רוב שטח האתרוג משני צידיו, הריהו פסול. וכמו כן, אתרוג שנוצרו בו שתיים-שלוש חזזיות, אף אם לא התפשטו על פני רוב שטחו, ויש ביניהן הפסק הניכר לעין, הריהו פסול. וראה להלן פרטי ההלכות בנוגע לכל אחד ממקרים אלו.

הלוח היומי

ט"ז בשבט | רבי שלום מרדכי ב"ר משה
הכהן שבדרון זצ"ל, המהרש"ם מברז'אן.
בעל שו"ת מהרש"ם, תכלת מרדכי ועוד

יארצייט:

תק"כ: רבי יונה ב"ר חנן נבון זצ"ל, רבם של החיד"א ומהר"י ט אלגאזי. בעל נחפה בכסף, גט מקושר ועוד.
תק"נ: רבי משה ב"ר שמואל גינז זצ"ל, אבי הרעק"א.
תקנ"ה: רבי יששכר בער ב"ר שמשון חסיד בלוך זצ"ל, בעל בינת יששכר.
תקע"ז: רבי אשר צבי ב"ר דוד זצ"ל, מאוסטראה, בעל מעין החכמה.
תרמ"א: רבי יעקב ב"ר דוד זצ"ל, מזאבלטוב.
תרע"א: רבי שלום מרדכי ב"ר משה הכהן שבדרון זצ"ל, המהרש"ם מברז'אן. בעל שו"ת מהרש"ם, תכלת מרדכי ועוד.
תש"ס: רבי אברהם שלמה ב"ר משה מרדכי בידרמן זצ"ל, האדמו"ר מלעלוב.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

התחזקות יומית

הגה"צ רבי שלמה ברעוודה אמר: מחשבתו של רשע היא: 'כל העולם שייך לי, וכולם, כולל הקב"ה כביכול, חייבים לתת לי, וכשאקבל ממיישהו איני צריך להודות שהרי מתחילה זה היה שלי, ואם לא אקבל מה שארצה, אתרעם'. אולם מחשבת הצדיק היא: 'כל העולם שייך לקב"ה, ואינו חייב לי כלום, ואם אקבל ממנו אודה לו מקרב לבי, ובכל כוחי וממוני אעבוד את בוראי להשיב לו את שלו, כי הכל שלו'.

(ימי רצון להגר"ש ברעוודה עמ' פד)

נשתדל לחיות מתוך הרגשה שאף אחד לא חייב לנו מאומה,
וכל דבר טוב שנקבל מאדם מסויים, נכיר לו טובה על כך, ונודה להשי"ת.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il